

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 17

Plánované akce na rok 2007

Rozpočet obce na rok 2007 byl schválen v únoru, a to ve výši 9.160.000,- Kč. Součástí rozpočtu obce je i rozpočet ZŠ a MŠ s jídelnou.

Které akce se plánují pro letošní rok, jste si mohli přečíst na úřední desce, kde byl vyvěšen návrh rozpočtu. Přesto Vám některé věci připomenu.

Bude se pokračovat ve vylepšování základní školy: oprava kanalizace u budovy, rekonstrukce opěrných zdí na severní a východní straně, nový chodník okolo školy, nátěr střechy. Na dalších domech v majetku obce budou provedeny drobné opravy a udržovací práce, které vyplynuly z revizí a z nutnosti staré, opotřebované věci nahradit novými. Tyto menší opravy se týkají téměř všech obecních budov. Dále bude opravena střecha na čekárně v Lažanech, natřeno oplechování hlavy na hřbitovní zdi, natřen plot u obecního úřadu, vyčištěn další kus kanalizace, opraven kousek silnice, zbudován kus chodníku, opraveno několik kanalizačních vpustí, zlepšen vzhled návsi – „vzdvížení zeleného oválu“ a další menší nezbytné práce.

Finančně podpoříme některé organizace a akce. Pro hasiče bude zakoupeno další potřebné vybavení, přispějeme TJ Sokol na činnost s mládeží, myslivcům na výsadbu remízků, římskokatolické církvi na opravu fary, duchodcům na uspořádání dvou výletů a malými částkami ještě dalším subjektům.

V letošním roce bychom měli zaplatit již konečnou částku na spoluúcast na technologii při likvidaci biologicky rozložitelných odpadů, realizace by měla být do konce roku. Rovněž projekt „Sběrné dvory Svitavska“ se blíží do stádia vyvrcholení. Pokud nenastanou další problémy s výběrovým řízením, měli bychom do konce roku doplatit kontejnery a hlavně je začít využívat v našem dvoře.

Velkou část času na „papírové práce“ pohltní letos projektová příprava a vyřízení stavebních povolení ke dvěma lokalitám, kde připravujeme bytovou zástavbu. Vy, co sledujete dění, víte, že v loňském roce se nám podařilo za 12 měsíců provést a schválit změnu územního plánu, což považuji za rekord a dobrý počín k budoucím věcem. Tím máme otevřenou cestu a dojde k přípravě lokality na sídlišti za Rychtou, kde je místo na čtyři rodinné domky. Druhá, větší lokalita, bude v Říkovcích směrem k Osíku, tam lze umístit nejméně deset domků. Zda obec zasílíuje v příštím roce obě, nebo zatím jen jednu z obou lokalit, to se ukáže až ve chvíli, kdy bude hotova projektová dokumentace spolu s rozpočtem.

O všech uskutečněných akcích se dočtete průběžně v dalších Občasnicích.

Hana Štěpánová – starostka

Je docela hezká, ale taková trochu opuštěná

Ne, nezačínám vyprávět příběh člověka, ale tímto článkem chci připomenout, že máme hezkou knihovnu, ale docela málo využitou. Jsou to dvě menší, ale lehce a rychle vyhráté místnosti. V současné době tam někteří docházíte v pátek buď na internet, nebo za tím hlavním účelem - půjčit si knihu. Ale tam by se dalo dělat věcí !!!

Na zkoušku jsme pozvali v únoru paní primářku ortopedie MUDr. Sílovou z Luže, která nám povyprávěla nesložitě a zajímavě o potřebě vody pro naše tělo. Na to, že to byla rozjezdová a

pokusná přednáška, přišlo nečekaně dost zájemců o besedu, celkem 16. V březnu proběhla další přednáška této paní, tentokrát na téma výživa. Bylo zde 21 posluchačů. Máme ještě více návrhů na další přednášející a různé besedy, typy nám daly knihovnice z Litomyšle. V případě zájmu budou sezení pokračovat, ale asi až zase na podzim.

Tímto prosím o spolupráci. Pokud jste někde něco zajímavého zhlédli, slyšeli, přijďte se podělit o zkušenost a můžeme pozvat dotyčného člověka i k nám. Je to jedno, o jaký obor se jedná, zase by si to přišli poslechnout jiní posluchači, které daná tematika zajímá.

Knihovna by mohla sloužit i pro menší skupinky občanů, kteří by zde chtěli třeba jednorázově něco vyrábět. Určitě mezi námi žije hodně šikovných lidí, kteří by uměli svou zručnost a um předat i ostatním. Možná je to někdo, kdo je již v důchodu, a má tím pádem více času. Možná si právě vy o sobě teď řeknete: „To se docela hodí na mne, ale mám strach, jak by to dopadlo, tak radši nic...“ Máte pravdu, kdo nic nezkusí, mnoho toho nepokazí...., ale proč se bát? Zkusme knihovnu probudit a využít, alespoň to zkusme !!! Přijďte s nápadem !!!

Hana Štěpánová – starostka

Ze života obce

- **Poděkování patří panu Ivanu Štípkovi.** Na konci roku 2006 věnoval **15. 000,- Kč** jako sponzorský dar pro mateřskou školu. Bude za ně pravděpodobně uhrazena část nákupu plastových lehátek pro děti.
- **Od firmy EKO - KOM** jsme obdrželi za 4. čtvrtletí 2006 částku **8.995,- Kč** za tříděný odpad.
- Do konce března byly opět prohlédnuty a **ořezány stromy** na obecních pozemcích.
- V Morašicích byly **3 starší hydranty vyměněny za nové.**
- Probíhá **projektová příprava okružní křižovatky** před obecním úřadem. Projekt je hrazen z rozpočtu Pardubického kraje.
- Dne 1.1. 2007 nabývá účinnosti **zákon č. 183/2006 Sb.** o územním plánování a stavebním řádu. Dle tohoto zákona nemohou již obce typu I., to je i naše obec, vykonávat žádnou povolovací a související správní činnost ke stavební činnosti. S ohlášením drobných staveb, stavebních úprav apod. se budete muset obracet výhradně na odbor výstavby Městského úřadu v Litomyšli. Jediná dobrá zpráva, která se vztahuje ke změně zákona, je ta, že některé úpravy na domech, které dříve spadaly do kategorie „udržovací práce“ a „drobná stavba“, nebudete muset nikde nahlašovat. Informace poskytneme u nás na OÚ.
- **Autobus v cca 16 hodin z Litomyšle** směrem na Morašice, Nová Sídla, Horky..., který jezdil v loňském roce o letních prázdninách na zkoušku, **již letos jezdit nebude.** Z práce se jím přepravovalo velmi málo lidí a celková ztráta, kterou obec měla doplatit, činila více než 29.000,- Kč. O zaplacení ztráty se s námi podělily Horky, ale další obce se již před objednáním spoje odmítly připojit.
- V neděli 25. 3. 2007 se konalo v **Lubné Na Skalce již tradiční setkání seniorů.** Pořadatelem byl Mikroregion Litomyšlsko – Desinka, jehož je naše obec součástí. Návštěva důchodců byla zase o trochu větší než loni. Doprava musela být posílena o další autobus.
- Na květen se připravuje již **8. výlet důchodců.** Pozvánky obdržíte v dubnu.
- Pokud chcete **umístit svůj článek o nějaké akci, činnosti, poděkování** apod. do Občasníku, vychází zpravidla koncem čtvrtletí. Takže doručte jej na obecní úřad v předstihu, to je asi do konce února, května, srpna a listopadu, aby mohl být zařazen do příslušného období.

Hana Štěpánová - starostka

Tříkrálová sbírka 2007 - poděkování

Jménem svým i jménem mých kolegů z České katolické charity děkuji všem občanům obce Morašice za poskytnuté finanční dary na pomoc lidem v nouzi, které věnovali do letošní Tříkrálové sbírky. Ve Vaší obci Morašice se vykoledovalo 14.439,- Kč.

Výtěžek sbírky bude použit zčásti na zkvalitnění místních sociálních služeb naší litomyšlské charity, dále část výtěžku je určena do sociálního tříkrálového fondu na pomoc místním lidem v naléhavé sociální nouzi a část finančních prostředků bude použita na tuzemské a zahraniční humanitární aktivity České katolické charity. Hodnota celé akce není vyčíslitelná pouze penězi. Vzájemná pomoc mezi lidmi a pochopení pro nedostatky druhých jsou pro společnost důležitější vlastnosti nežli ekonomické ukazatele, což se v dnešní době často opomíjí v honbě za větším pohodlím a blahobytem.

Kdybyste potřebovali řešit naléhavou akutní pomoc s pečovatelskou službou ve Vaší obci, budeme se snažit Vám poskytnout naše služby, jak to bude v našich silách. Pokud byste měli zájem o poskytování pravidelné pečovatelské služby, byť i jen po dobu několika měsíců, kontaktujte nás. Bylo by to předmětem společného hledání řešení.

Přehled pečovatelských výkonů poskytovaných CHOPS Litomyšl, dle sbírky zákonů č. 05/2006 Platnost: 1.1. 2007

	<i>Název služby</i>	<i>Úhrada</i>
170.3	Nákup – malý	14Kč/10min
170.0	Nákup	42.50Kč/30min
170.1	Nutné pochůzky	21Kč/15min
170.2	Donáška léků	21Kč/15min
210.0	Doprovod na vyšetření+úhrada jízdného	85Kč/60min + 7Kč/1km
240.0	Dohled nad dospělým občanem od 6-22hod	85Kč/60min
		63.50Kč/45min
		42.50Kč/30min
		28Kč/20min
		21Kč/15min
		14Kč/10min

Ředitel Farní charity Litomyšl Petr Doseděl

Výzva: VÝMĚNA ŘIDIČSKÝCH PRŮKAZŮ

Řidičské průkazy vydané od 1. července 1964 do 31. prosince 1993 jsou jejich držitelé povinni vyměnit do 31. prosince 2007. Výměna se uskutečňuje zdarma na Městském úřadě v Litomyšli na odboru dopravy v tyto dny:

pondělí a středa 8⁰⁰ – 11³⁰ 12³⁰ – 17⁰⁰
úterý a čtvrtek 8⁰⁰ – 11³⁰ 12³⁰ – 14⁰⁰
každou první sobotu v měsíci 8⁰⁰ - 11³⁰

Co je třeba mít s sebou: platný doklad totožnosti (občanský průkaz, nebo pas), jednu fotografii o rozměrech 3,5 x 4,5 cm, řidičský průkaz, kterému končí platnost. –hš-

„Toulky“ morašickou minulostí

Ve svých návratech do minulosti se zmíníme i o událostech nepřijemných, smutných a často i tragických – o požárech.

Ve 13. a 14. století se na malých plochách soustřeďuje větší množství lidí, staví se vesnice a města, v nichž se obyvatelstvo zabývá řemeslnou činností.

V této době byla většina domů stavěna ze dřeva, střechy se pokrývaly šindelem nebo došky, takže nebezpečí požáru bylo veliké. Vařilo se na otevřeném ohništi, svítilo se loučemi, lucernami, či svíčkami.

Často se stávalo, že požáry zničily velké části měst. Například v Litomyšli roku 1775, kdy za dvě hodiny v pravé poledne vyhořelo 192 domů ve městě, přes 100 domů na předměstích, obě brány, všechny tři kostely a zčásti zámek. Zahynulo 33 lidí.

Požáry postihly i Morašice, které v letech 1842-46 sužovaly téměř celou obec. Vyhořelo vždy 6-10 domů najednou.

První směrnice, jak se chovat při požárech, vznikly v Praze již ve 14. století.

Podle těchto směrnic měl každý občan chránit svůj domácí oheň v krbech, v kuchyních, při svícení. Služebnictvo, které by zapálilo dům svého pána, mělo být v tomto ohni upáleno. Každý řemeslnický cech měl

mít své háky ke stržení hořících domů, povozníci museli vozit vodu k požáru a pokud tak neudělali, byli jim zabaveni koně i s povozem a oni sami vyhnáni z města.

V 15. a 16. století byla nařízena purkmistrovi a starostovi povinná kontrola komínů, a to nejméně 1x měsíčně. Tam, kde bylo zjištěno, že „komín je zlej, tam ať se netopí, dokud se neopraví“. Komíny v té době byly vyplétány z vrbového proutí, nebo stavěny z prken a vymazávány hlínou.

Postupem času se organizace hašení zdokonalovala a občané měli rozděleny úkoly, co mají při požárech dělat. Na vesnici byli ustanoveni takzvaní „ponocní“, kteří měli v noci hlídat, a včas o požáru informovat.

V roce 1562 vydává město Litomyšl požární instrukce, které se vyznačují již větší podrobností. V roce 1751 vydává Marie Terezie patent, kterým se stanovuje „Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství moravského“. Pro český venkov byl patent vydán roku 1755. Další instrukce vydává město Litomyšl roku 1825, kde se píše o povinnostech okolních obcí podílet se na hašení, přivážet lejty s vodou, stříkačky a žebříky. Zde jsou jmenovány i Morašice. Práví se tam. „Pokud se starosta nedostaví, bude pokutován, a lidé, kteří měli přijít se starostou, budou tělesně trestáni.“

A jak to bylo v Morašicích? Jakým způsobem asi zanikla morašická tvrz? Zánik se přičítá husitským válkám a mohla tedy zaniknout požárem s největší pravděpodobností v r. 1421, kdy zčásti vyhořel i kostel.

O požárech jsou podrobnější informace až v roce 1793, kdy v Morašicích vyhořelo 9 usedlostí: č.p. 25 Jan Brýdl, č.p. 28 Jan Sedláček, č.p.29 Matěj Jandera, č.p. 30 Josef Pachta, č.p. 31 František Stehlík, č.p. 43 František Jílek, č.p. 44 – mlýn, č.p. 45 Matěj Soukup, č.p. 46 Jakub Pachta..

Rokem 1841 začíná tříleté období, kdy každoročně v Morašicích vyhořelo několik stavení. Dne 13. května 1841 v neděli večer asi ve 21 hodin začalo hořet ve stodole u stavení č.p. 15 a požár se rozšířil na domy č.p. 14 (bydleli Benešovi, nyní Abrahamovi), č.p. 13 (stará pošta, nyní restaurace U Růže), č.p. 16 (bydlel V. Slon, později Krejčovi, nyní Trávníčkovi), č.p. 17 (bydlel V. Šejnoha, později Ropkovi, nyní Z. Baloghová), č.p. 18 (bydlel M. Eliáš, později Flídrovi, nyní Nixovi) a kovárna.

O rok později 23. května 1842 začalo hořet ve stáji u rychty č.p. 47 a oheň se rozšířil na č.p. 48 (bydlel pan Cibulka, stavení pak postaveno jinde), na č.p. 49 (bydlela Dorota Andrllová, stavení pak postaveno jinde), na č.p. 50 (bydlel Václav Chleboun, pak Vodehnalovi), na č.p. 1 (fara). Při tomto požáru v č.p. 47 uhořela jedna žena.

O další rok později dne 2. dubna 1843 začala hořet stodola u č.p. 7 (bydleli Soukupovi, nyní Fikejzovi) a od toho č.p. 8 (bydlel Jakub Dostál, nyní paní Rajmanová), č.p. 9 (bydlel Mikuláš Buriánek, nyní Ing. Kuře), č.p. 10 (bydlel Jakub Fikejz, nyní Kuřovi), č.p. 11 (bydlel Josef Fikejz, po požáru neobnoveno, číslo dostalo stavení Ing. Němce), č.p. 12 (bydlel Jan Novák, nyní stavení Černohorských). O těchto požárech letech 1841 - 43 se vypráví, že byly zakládány úmyslně čeledínem, který se mstil za to, že musel na vojnu. Byl chycen a krutě potrestán smrtí.

V roce 1880 dne 3. listopadu shořel statek č.p. 40 (nyní Sedláčkovi), snad prý od blesku (Že by podzimní bouřka ?) Nový statek byl postaven dále v polích, protože se věřilo, že blesky přitahuje studna v původním statku.

V roce 1895 shořel dům č.p. 34 Václava Dočkala. Místo, kde dům stál, je označeno na staré mapě Morašic – nyní zahrada Eliášových. Ještě v roce 1940 se tomuto místu říkalo „na spáleništi“. Pan Dočkal dům potom postavil na horním konci Morašic.

V roce 1908 vyhořelo hospodářské stavení č.p. 62, majitel František Slon, nyní je stavení neobydlené a chátrá. V roce 1909 hořelo v chalupě pana Nováka č.p. 64. V roce 1954 vyhořelo stavení Aloise Trávníčka, nyní tam bydlí Vavřínovi. Další požár byl v roce 1973, kdy od blesku shořela část stodoly u č.p. 63, nyní tam bydlí Václav Trávníček

Poslední požár v Morašicích byl v roce 2005. Hořelo u pana Václava Nováka č.p. 64.

Přejme si, aby na dlouhou dobu to byl požár poslední, buďme opatrní, ať nepřipravujeme práci a starost našim hasičům. O nich si přečteme v některém z příštích Občasníků.

Pro Občasník připravila Bohumila Trávníčková

